

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobce: J. Š.
bytem X
zastoupeného advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Pod kaštany 245/10, 160 00 Praha 6

proti
žalovanému: Krajský úřad Olomouckého kraje
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2021, č. j. KUOK 15542/2021, ve věci svobodného přístupu k informacím

takto:

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 12. 2. 2021, č. j. KUOK 15542/2021, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Václava Voříška.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

1. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl jako opožděné odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Litovel ze dne 4. 1. 2021, č. j. LIT 123/2021 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla odmítnuta žalobcova žádost ze dne 19. 12. 2020, o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „informační zákon“).
2. Ve včas podané žalobě žalobce rozporoval, že k doručení prvostupňového rozhodnutí došlo již dne 4. 1. 2021. Tohoto dne se do datové schránky zmocněnce žalobce přihlásila pouze pověřená osoba, která však neměla oprávnění číst zprávy určené do vlastních rukou, mezi které patří ze zákona i prvostupňové rozhodnutí. Přihlášením této osoby do datové schránky podle žalobce nemohlo dojít k doručení prvostupňového rozhodnutí, a tedy ani k počátku běhu odvolací lhůty. K doručení tohoto rozhodnutí došlo až dne 8. 1. 2021, kdy se do datové schránky přihlásil žalobce, jakožto jediná osoba s právem na doručení rozhodnutí. Odvolání tedy bylo podáno včas, a to předposlední den lhůty. Žalobce závěrem požadoval, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že prvostupňové rozhodnutí bylo doručeno žalobci do datové schránky dne 4. 1. 2021 a posledním dnem k podání odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo úterý 19. 1. 2021. Odvolání však bylo podáno prostřednictvím datové schránky až dne 24. 1. 2021, tedy po uplynutí odvolací lhůty a bylo tak podáno opožděně. Žalovaný se neztotožňuje s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ve věcech sp. zn. 1 As 59/2018 a 10 As 206/2018, kde NSS konstatoval, že je nelogické a v rozporu s principem jednoty právního řádu, aby pojem „do vlastních rukou“ ve smyslu zákona o elektronických úkonech byl vykládán jinak než tentýž pojem použitý ve správním řádu. Žalovaný namítl, že u datových schránek není možné prostřednictvím příznaku „do vlastních rukou“ odlišit doručování prostřednictvím „červeného“ a „modrého“ pruhu, jak to umožňuje správní řád při fyzickém doručování zásilek prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb. Pokud tedy doručuje prostřednictvím „modrého“ pruhu, může být následně adresát při doručování prostřednictvím „červeného“ pruhu vystaven riziku, že k písemnosti získá přístup jiná osoba (zmocněnec pro doručování písemností do vlastních rukou). Při doručování rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace není žádného důvodu, proč by měl nadřízený orgán trvat na doručování adekvátním „červenému“ pruhu, použití „modrého“ pruhu plně postačuje.
4. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že Městský úřad Litovel vydal dne 4. 1. 2021 rozhodnutí o odmítnutí informace podle § 15 odst. 1 informačního zákona. K tomuto rozhodnutí je připojena doručenka, na níž jako odesílatel je uvedeno Město Litovel, Nám. Př. Otakara 778/1b, Litovel a příjemce žalobce. Dle této doručenky bylo prvostupňové správní rozhodnutí doručováno do datové schránky žalobce, přičemž doručenka neobsahuje pokyn v kolonce „do vlastních rukou“ ani v kolonce „zakázat doručení fikcí“. Podle dalšího obsahu této doručenky byla datová zpráva podána 4. 1. 2021 v 16:59:59 hod., ve stejný čas byla datová zpráva dodána. Podle dalšího údaje se dne 4. 1. 2021 v 17:01:30 hod. přihlásila pověřená osoba s právem přístupu ke zprávě ve smyslu § 8 odst. 6 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZEÚ“). Ve správním spise je dále zažurnalizováno odvolání žalobce, které bylo Městu Litovel dodáno do datové schránky

dne 24. 1. 2021 v 09:48:37 hod. O tomto odvolání, jak bylo shora uvedeno, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.

5. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
6. Dle § 8 odst. 1 je k přístupu do datové schránky fyzické osoby oprávněna fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena.
7. Podle § 8 odst. 6 písm. a) ZEÚ je k přístupu do datové schránky dále oprávněna pověřená osoba, kterou je u datové schránky fyzické osoby fyzická osoba pověřená osobou, pro niž byla datová schránka zřízena, a to v rozsahu jí stanoveném.
8. Podle § 8 odst. 8 ZEÚ je pověřená osoba oprávněna k přístupu k dokumentům určeným do vlastních rukou adresáta pouze, stanoví-li tak osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 nebo administrátor.
9. Podle § 17 odst. 3 ZEÚ je dokument, který byl dodán do datové schránky, doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Podle § 17 odst. 6 ZEÚ doručení dokumentu podle odstavce 3 nebo 4 má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou.
10. Podle § 19 odst. 2 ZEÚ je-li dokument nebo úkon určen do vlastních rukou adresáta, vyznačí tuto skutečnost odesílatel v datové zprávě.
11. Z doručeníky připojené k prvostupňovému rozhodnutí krajský soud zjistil, že dne 4. 1. 2021 se do datové schránky přihlásila pověřená osoba s právem přístupu ke zprávě ve smyslu § 8 odst. 6 ZEÚ. Podle žalobce však pověřená osoba nedisponovala oprávněním k převzetí rozhodnutí, tedy ke čtení zpráv určených „do vlastních rukou“ ve smyslu § 8 odst. 8 ZEÚ (což žalovaný nijak nerozpíral), a proto její přihlášení do datové schránky nemohlo mít účinky doručení. Písemnost byla podle jeho slov doručena až dne 8. 1. 2021 přihlášením samotného žalobce, který byla jedinou osobou oprávněnou ke čtení zpráv „do vlastních rukou“. Mezi stranami nebylo sporu, že žalobce podal dne 24. 1. 2021 odvolání, kterým napadl prvostupňové rozhodnutí. Jádrem věci je toliko otázka určení okamžiku doručení prvostupňového rozhodnutí a včasnosti podaného odvolání.
12. Krajský soud vzhledem k výše uvedeným okolnostem přisvědčil žalobci a dále konstatuje, že k doručení prvostupňového rozhodnutí došlo ve smyslu § 8 odst. 8 ZEÚ ve spojení s § 17 odst. 3 ZEÚ dne 8. 1. 2021, a to přihlášením žalobce, tedy osoby oprávněné. Dle názoru soudu doručení písemnosti, která měla být určena do vlastních rukou adresáta (žalobce), jiné osobě než adresátu (osobě pověřené), nenaplňuje materiální funkci doručení, tedy možnost seznámit se s obsahem písemnosti. S ohledem na tuto skutečnost bylo odvolání žalobce podáno řádně ve lhůtě a žalovaný zatížil řízení vadou, když jej zamítl pro opožděnost.
13. Krajský soud se neztotožňuje ani s argumentací žalovaného, že by doručováním písemností do datové schránky s příznakem „do vlastních rukou“, adekvátnímu „modrému pruhu“, vystavil adresáta riziku, že v případě následného doručení „na červený pruh“ k písemnosti získá přístup jiná osoba. Krajský soud připomíná, že je výhradní záležitostí a starostí adresáta, nikoli správního orgánu, aby dostatečně vymezil přístup jiných osob ke své datové schránce a zvažil příslušná rizika. Dle § 19 odst. 2 ZEÚ je pak povinností

správního orgánu doručovat meritorní správní rozhodnutí s příznakem „do vlastních rukou“. Krajský soud se dále odkazuje na právní názor NSS, vyjádřený v rozsudku ze dne 20. 12. 2018, č. j. 10 As 206/2018-42:

„NSS se neztotožňuje s tvrzením žalovaného, že příznak datové zprávy „do vlastních rukou“ by měl správní orgán použít pouze v případě, kdy doručuje písemnost, kterou by v případě její „papírové verze“ doručoval obálkou s červeným pruhem, tedy „do vlastních rukou“ výhradně jen adresáta“. Ač takovému závěru nasvědčuje důvodová zpráva k zákonu o elektronických úkonech, ze samotného textu i smyslu tohoto zákona uvedené dovodit nelze. Je nelogické a v rozporu s principem jednoty právního řádu, aby pojem „do vlastních rukou“ ve smyslu zákona o elektronických úkonech byl vykládán jinak než tentýž pojem použitý v jiném procesním předpisu upravujícím doručování písemností, v tomto případě ve správním řádu.

(...)

Smyslem zákona o elektronických úkonech je tedy při doručování prostřednictvím datových schránek rozlišovat pouze „běžné“ doručení od doručení „do vlastních rukou adresáta“, bez ohledu na to, zda se jedná o písemnost, která je doručována v obálce s modrým pruhem, nebo pruhem červeným. NSS proto souhlasí se stěžovatelem, že rovněž při doručování datovou schránkou se tedy uplatní § 19 odst. 4 ve spojení s § 72 odst. 1 správního řádu v rozhodném znění, podle kterého se meritorní správní rozhodnutí doručují „do vlastních rukou“. Správní orgány jsou v takovém případě povinny označit datovou zprávu příznakem „do vlastních rukou“.

14. Ze shora uvedených důvodů krajský soud rozhodnutí žalovaného bez jednání zrušil podle § 76 odst. 1 písm. c), § 78 odst. 1 s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu.

15. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek		3 000 Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem		
)		
b) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 3 100 Kč / úkon při těchto úkonech právní služby:	§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) § 11 odst. 1 písm. a) a d)	
1) převzetí a příprava zastoupení	vyhl. č. 177/1996 Sb.	
2) sepis návrhu ve věci samé		6 200 Kč
b) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. b)	§ 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb.	600 Kč
b) DPH 21 % z částek uvedených pod b) – b)	§ 57 odst. 2 s.ř.s.	1 428 Kč
Celkem		11 228 Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 21. června 2021

Mgr. Jiří Gottwald v. r.
předseda senátu